

مجموعهٔ بیاد الیه

ادبی و سیاسی رسالهٔ اسبوعیه در

۳۱ نهمی سنه

۱۸ ربیع الاول ۱۳۳۰

پنجشنبه

جزء عدد : ۱۳۶

اعیاد المسلمین

و

مولد النبی

اهل اسلامه مخصوص اولان اعیاد ایلہ آیام و لیالی مبارکه معلومدر، که
شهور قریه یه تابعدر . و ینسه معلومدر، که شهر قریه (حقیقی و اصطلاحی)
نامیلہ ایکی قسمه آریلیر .

اکثر اقوام سالفه کرم امور و معاملات اجتماعیه و کرم آیام دینیه لرینی
حساب و تعیین ایچون مساحهٔ زمانه لزوم کورمشلردر، که بوندن (تقویم) اوقات
حاصل اولمشدر . و زمانی مساحه ایچون ده ارضک کندی محوری اوزرنده اجرا
ایلدیکی حرکتک مدتی تعیینه لزوم کورنمش و بوندن ده ۲۴ ساعته قریب اولان
(مدت لیل و نهار) تعیین اتمشدر . یعنی شمسک غروبندن طلوعته و طلوعندن
غروبته قدر اولان زمانی کیجه و گوندوز نامیلہ ایکی به تقسیم ایندکدن صکره بونک

مجموعه (کون) نامی و رملشدر . ايشته اقوامك ايلك مساحه زمانى بوجيهله غروب و طلوعك نتیجه سی اولان کجه ايله گوندوزدن عبارت اولمش اوليور، که بونده عقول بشرک اوزون اوزادی به حساب و تدقیقه حاجت قالمقسرین (قراکلق) ايله (آبدیلغاک) وقوعی انسانلره برکونک مدتی طبیعتیله ادراک ایتدیرمشددر .

کون، بوجيهله معلوم اولدقدن صکره دها اوزون زمانلری اولچمک و آنلرده مدت تعیین اتمک اوزره ینسه کونک یاردمیله اجرام سماویهدن ایکی علامت نبره اولان کونشله آی نظر اعتباره آلمشددر . فقط کونشک منطقه بروج اوزرنده کی سیرینی حساب و تعیین عقول بسیطة اولیه اربابنک درکه ادراکندن یک چوق یوقاری بر کیفیت اولدیغندن ، انسانلر اقلا نیریندن ، فقط قری نظر اعتباره آلمشدر ، و بر رؤیت هلالدن دیگر رؤیت هلاله قدر کچن مدتی اللرنده بولسان (کون) نامنده کی واحد قیاسی ايله تعداد و تعیین اتمشددر .

بویکنجی اولچی ده بوضورتله اله کچدکدن صکره دها بیوک مساحه بی تعیینه احتیاج حاصل اولمش و مثلاً آغاجلرک یشیلانوب اورتلغاک حضارت کسب ایتدیکی موسمه تصادف ایدن برماه قریدن دیگر موسم حضارته قدرکذران اولان مدتی ده ۱۳ دفعه تکرر ایدن هلال قمر ايله اولچهرک مدت سنه بی کشف اتمشدر .

ایشته صرف امور مشهوده ايله تعیین ایدن مساحه زمانک صورت تقسیم و تقویمی عموم اقوام بشر عنندده بوجيهله حاصل اولمش و هر قوم نجه بیگلرله سنه لر دینی و دینوی اولان ایشلرینی شهر قریه ايله کورمشددر .

شهر شمسیه ايله حساب و تقویم اولنان مساحه زمان ایسه اوله حالت سازجده یشایان اقوامک کاری اولیوب هیئت اجتماعیه بشر مظهر علم و عرفان اولوبده نجه بیگ سنه لر تدقیقانه بولندقدن صکره بوحقیقی تعیینه موفق اولمشدرکه آنکده اجل معیشتلری فلاح اولان (نبط) قومی طرفندن بر چوق تجارب و حسابات اجراسیله حاصل اولدینی مروی بولمشدر .

حاصلی شهر قریه مساحه زمانک اک بسیط برصورت تقویمندن عبارتدر، که بونی هر قوم مبادی تشککنده بالطبع قبول اتمشدر .

عربلرده سائر اقوام گهی ، باخصوص مختلط بولندقلری عبرانی و سریانیلردن بواصول تقویمی اخذ و استعمال ایتشلردر . ابتدالری بررؤیتدن دیگر رؤیت هلاله قدر (حقیقی) اوله رق قوللانمشلر ایسه ده مؤخر آ اوج سنه ده بر آی قدر برمدتک اقصامسندن طولانی یهودیلرده الیوم جاری اولان اصول کیسه بی قبوله مجبور اولمشلردر . بو قاعده ایسه هر اوج سنه ده ، سنه آخرنده کی آیتک تکرریله اقسانهک ۱۳ ماه آنخاندن عبارت اولدینی معلومدر .

سنه اصطلاحیه کلنجه قبل الاسلام مرعی اولدینی اوزره محرم ، ربیع الاول ، جمادی الاولی ، رجب ، رمضان ، ذی القعدة ۳۰ زر و صفر ، ربیع الاخر ، جمادی الاخری ، شعبان ، شوال ، ذی الحجه ۲۹ زر کون حساب اولنلق اوزره ۱۲ آیدن عبارت برسنیه اطلاق اولنور .

اصول کبسی ، علیه الصلوة والسلام افندمز ، حجة الوداع سنه سی نهی ایلش اولدقلرندن منسی اولوب کیتمشدر .

اصول اصطلاحیه ایسه منجمین عندنده معتبردر . معاملات دینیهمزده جاری اولان سنه قریه ایسه سنه حقیقه قریه درکه (رؤیت هلال) شرائط اصلیه سندندر .

§

شوايضاحات بسیطه بی اعطادن مقصدمز ایسه کالات مدنیهک بومرتبه تعالی ایتش اولدینی برعصرده ایام مبارکه اسلامیتهک محکمهلرک اعلامات عندیه سنه افتقادن قورتاریله رق رصد خانهلرک اعلانات علیه سیله تعیین واعلان اولنسنه مقام مشیخت علیاجه ، جواز شرعی صدورینه مدار اوله حق تدقیقات علیه ده بولنلق اوزره متبحرین علمادن مرکب برانجمن تشکیله بیان آرزودن عبارتدر .

شرع شریفده مبداء شهر رمضان رؤیت هلال ایله مشروطدر . وعید فطر دخیینه رؤیت هلال اساسدر . بورؤیت ایسه بررؤیت عادیهدر . یعنی کوز ایله کورملک دیمکدر . بوکون ایسه (کوزلک) دینلان واسطه رؤیت ، ضعف بصره قارشی اعاده قوت آیدن بر آلت اولدینی معلومدر .

شمسی جمله شریعت اولان فقای کرامدن شویله بر استفاده بولنه جغز :

ضعف بصره مبتلا اولان و قرآن کریم حفظنده اولیان بر مسلک رؤیت عادیه ایله مصحف شریفده مسطور اولان کلمات قرآنییه کوروب او قومی قابل اوله مامسنه مبنی کوزلکله ایفا ایلیه چکی ختم قرآن صحیح اولورسی اولمازی ؟

کذا اجرام سماویه دن بر آیه الهیه اولان هلال قمری جوف نهارد کوزیله کوره میان بر آدمک واسطه رؤیت بعیده اولان آلت رصدله مشاهده سنی بر رؤیت طبیعیه کبی تلقی به جواز شرعی وارمیدر ؟ یوقیدر ؟

زیرا ، غروب شمسله برابر مبادی لیلدن اعتباراً بولندقلری قدره کوره برر بر ظاهر اولان نجوم زاهرینی کوندوزک هر هانکی بر ساعتده رصد دور بینیه رؤیت بر امر عادیه مرتبه سنی بولمش و حتی سیاراتدن زحک حلقه لری ، و بو حلقه لری ذات سیارویه و یکدیگرینه اولان بعدلرینک مسافه سی بیله بو آلتله اولمکده بولمش ، و برسنه ظرفنده وقوعه کله جک حسوف و کسوفک و یوز سنه اول حساب اولنوبده زمانمزد آرمق آرمق طلوع ایلیان کواکب ذوی الاذناک زمان ظهور و رؤیتلری ، و مدت سیر و دورانی یه بودور بینرله تعقیب و ترصد نتیجه سی اوله رق کونی کونسه ، ساعتی ساعتیه ، دقیقه سی دقیقه سنه ، ثانیه سی ، ثانیه سنه پیش نظر اعتبارمزد تجلی ایلیه کلش اولسنه کوره امور بدیهه دن اولان بو حالاتک انکارینه امکان یوقدر .

§

شو مقاله یی یازمقلمزده ، بوسنه لیله مولدالنبی (صلعم) نک بر کیچه صکرویه تعویقی سبب اولمشدر .

عجبا بو تعویقی تجویز ایدنلرک سسند مدعایرینی او کر نه مز می یز ؟ چونکه بر تدقیقات دورا دور منزله هر زمان اثباتنه مقتدرزکه مثلاً : ۱۲۰۲ سنه هجریه سندن ۱۳۳۰ سنه هجریه سنه قدر گذران اولان ۱۲۸ سنه ظرفنده هر سکر سنه ده بر ربیع الاولک غره سی بازار ابرتسی واقع اولمشدر . و ۱۳۳۸ و ۴۶ و ۵۴ و ۶۲

و ۷۰ و ۷۸ و ۸۶ و ۹۴ و ۱۴۰۲ سنه سنه قدر دها طقوز دفعه و آندن صکرده
ینه هر سکنر سنهده بر کره الی ماشا الله تعالی هپ بازار ایرتسی واقع اولسی محققات
حسابیه دن و بناء علیه مقدرات الهیه دن بولمشدر .

و شمیدین خبر و بریرزکه کله جک ۱۳۳۱ سنه سنهده ربیع الاولک غره سی
جمعه ایرتسی و ۳۲ سنه سنهده چهارشنبه ۳۳ ده بازار . ۳۴ ده جمعه و ۱۳۳۵
سنه سنهده صالی کونی واقع اوله جقدر . بوبوله در . و تخلفنه امکان یوقدر . چونکه
جناب قادر مطلق نظام کائناتک . الی آخر الدوران - عقول بشرک ادراکنده
قاصر اولدینی - بر نسق انتظامده جریاننی تقدیر بیورمشدر .

هلال ربیع الاولی بازار ایرتسی کونی آقشامی رؤیت ایدنلرک عمومی ،
مولدنبوینک جمعه کیجه سی واقع اولق لازم کله جکنه قائل اولملرینه مبنی اوکیجه یی
مبارک عد ایشلدر . حال بوکه غزته لرده جمعه ایرتسی کیجه سنه تأخیر اولدینی
اعلاقی کورنلرک خاطرینه در حال عهد عبدالحمید خانی تبادر ایلدی . زیرا اوزات
ایکی سلامق رسمی بر آرمه کتورمک ایسته من و بوسبيله بایرام کبی . مولد کبی
مراسم معتاده ایله سلامق اجرا ایدلسی ضروری اولان کونلر جمعه یه تصادف
ایده جک اولورسه برندن برینی تأخیر و تقدیم ایتک ایستر و اویله جه امر ایلردی .
حال بوکه کرک رؤیتله و کرک حساب صحیح ایله تحقق ایدن ایام دینه سلاطینک
امر و اراده سنه تابع طویلویده تقدیم و تأخیر اولنه مامق اقتضا ایدر .

فرانسه رصد خانه سی و (طول قلی) هر سنه (قونه سانس ده تان) نامنده
برجدول اوقات نشر ایدرکه وقتیه بزده لسان آشنا اولان ایکی ریاضی مشهور ؛
عثمان صائب افندی ایله حاجی طاهر افندی مرحوم رئیس المنجمین بولندقلری
مدتجه کرک زایجه لرینی ، کرک تقویملرینی اؤکتابدن عیناً استنساخ ایله تنظیم
ایدرلر ایدی . چونکه اؤ حسابلر اؤقدر قطعی ، اؤ رتبه صحیحدرکه بررقی یا کلاش
اولسه بتون حسابات نجومیه زیر وزیر اولور .

اون اون بش سنه دن بری مملکت مزده دخی پک زیاده اشهار و انتشار ایدن

(آلماناق هاشت) بیله بوسنه یوم مولدنبوینک جمعه کونی اولدینغی (اعیاد مسلمان) فصلنده دیگر ایام مبارکه مزله برابر اعلان ایشدر .

حاصل کلام قوجه بر خلافت اسلامیه نك مقرر سلطنتی اولان استانبولده امر معارفه بر خیلی تأسیساتده بولندینغی، حتی برده دارالفتویمز اولدینغی و بو اغورده بر خیلی مصارف اختیار اولندینغی حالده قرق الی بیك لیرا صرفیله بر رصدخانه وجوده کتورلما مسی و کره قری بش اون متره مسافیه تقریب ایدم جک مرتبه مجزئما (تله سقوب) لر اختراع واستعمال ایدیلان بر عصرده مملکتیمزک بو کجی آلات فیه دن محروم قالمسی و حالا ایام ولیلی مبارکه مزک بش اون غروش قایمق حرصیله رؤیت هلالده بولندینغی ادعا و بو ادعاسنی ایکی شاهد زور اقامه سیله فضولی اثباته اجترایدن بر طاقم یالانچیلرک منفعتنه آلت اولوب قالمسی جداً موجب عیب و عاردر .

۲۱۱ سنه هجریه سننده سنجار اقواسنده رصد اجرا ایتدیرن خلیفه عباسی جناب مأمون ۲۱۳ سنه هجریه سنندن سنه وفاتی اولان ۲۱۸ سنه سینه قدر هر سنه مبداء سالی حسابات رصدیه ایله و شهر تالیه نك غرض لرینی دخیینه اقحساب ایله تعیین و تقویم ایتدیرمش اولدینغی معارف عباسیانندن بحث ایدن مؤلفانده عنعنه سیله محرز بولتمشدر .

ابوالضیا

